

Burgers Bewindslieden!

De Thesaurier-Generaal heeft onze Vergadering indertijd ouverture gegeven dat Uwlieder Bewind had goedgevonden bij zekere secreete Besluiten dd. 2 maart en 1 april j.l., den Raad der Marine te gelasten om de sommen van f 500.000 en f 250.000 bij forme van leening ter dispositie te stellen van de burgers J. HAVELAAR EN ZOON te Rotterdam, en zulks teneinde dezelve penningen, door het openen eener Escompto-circulatie, te doen dienen tot vernietiging of vermindering der funeste gevolgen, uit de veelvoudige Inschrijvingen in de jongst gearresteerde Vrijwillige Negotiatie en de daardoor gestremde omloop van het Numerair, ook daar ter stede geresulteerd. Daar nu deze schadelijke gevolgen door een genoegzaam herstel zoowel van 's Lands als van het particulier crediet sinds eenige tijd gelukkiglijk hebben opgehouden te bestaan en derhalven het oogmerk, met deze Operatie gebuteerd, geacht moet worden bereikt te zijn; - daar ook behalve dit, de voorgeschreeven sommen aan de Kas der Marine, welke wij anders langs eenen anderen weg actueel zouden moeten subsidieeren, wederom zullen behooren te worden gerembourseerd, - neemen wij eerbiediglijk vrijheid Ulieden in consideratie te geven om opgemelde burgers HAVELAAR EN ZOON aan te schrijven of door ons te doen aanschrijven, deze Operatie niet verder te continueeren, en dezelve, op ontvangst van uwlieder of onze aanschrijving, te sluiten.

Daarna volgt een verzoek de batige saldi, door Gogel en Havelaar verkregen, te laten vloeien in het buitengewone Fonds ter vermindering en aflossing der Nationale Schuld - en dus niet in de Staatskas bij de Algemene Middelen -. Tekenend is wat er verder bij staat: 'dat geen andere verantwoording dier saldi mogelijk is omdat dan het geheim van deze salutare manoeuvres algemeen bekend zou worden'. En dat mocht vooral niet gebeuren, want dan zou blijken dat de overheid de Vrijwillige Negotiatie op voor de staatskas veel te ongunstige condities had uitgegeven en dat er heel wat 'stiekems' nodig was geweest om die nadelen te redresseren.

Het Staatsbewind vindt het allemaal best. Financiën bericht dan op 15 juli 1802 aan Havelaar dat de gelden moeten worden gerestitueerd en de escompto-operaties dienen te worden afgerekend. Dat gebeurt prompt, zij het niet voor de volle som, want Havelaar laat op 8 september 1802 weten dat de firma 'reeds eenige tijd eene aanzienlijke som disponibel had gehad, doch dat de Ontvanger der Marine, Bloijs van Treslong, tot nu toe uitgesteld heeft dezelve over te nemen uit hoofde van gebrek aan eene genoegzame bewaarplaats'! Maar medio december 1802 is alles terugbetaald en afgerekend¹²).

Natuurlijk moet die afrekening ook nog formeel zijn beslag krijgen. Het betreft hier immers geld van de gemeenschap, door de